

KEHITYSPOLIITTISEN
TOIMIKUNNAN
HALLITUSOHJELMAVIESTIT
2023

KEHITYSPOLIITTINEN
TOIMIKUNTA

Suomen tulee vahvistaa globaalia vastuuta ja vaikuttavuutta

Kehityspoliittinen toimikunta (KPT) haluaa kirittää Suomea kohti globaalisti kestävästä kehityksestä ja vahvistaa Suomen positiivista kädentäjäkeä maailmalla. Kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu, hallintorajat ylittävä kehityspolitiikka sekä vastuullinen yritys yhteistyö ja investoinnit ovat keskeinen osa Suomen kestävästä kehityksen kansainvälistä työtä ja ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Demokratia, oikeusvaltioperiaate, sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat arvoja, joiden vaaliminen on erottamaton osa kestävästä kehityksestä.

Näemme, että kestävä kehitys maailmalla muodostaa merkittävän uhan ihmisen ja luonnon hyvinvoinnille sekä turvallisuudelle myös Suomessa. Siksi kehityspolitiikalla on tässä kokonaisuudessa erityinen tehtävä edistää globaalia kestävästä kehityksestä ja vähentää köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Pitkäjänteisellä lähestymistavalla ja yhteistyössä saadaan tuloksia ja kasvatetaan Suomen vaikutusvaltaa maailmalla. YK:n Agenda2030:n toteuttamisen kansainvälisenä kärkimaana ja aktiivisena kestävästä kehityksen edistäjänä Suomelta odotetaan paljon.

Kehityspoliittinen toimikunta on parlamentaarisesti ja yhteiskunnallisesti edustava kehityspolitiikan neuvoo-antava elin, jonka viestit nousevat toimikauden 2020–2023 aikana tehdystä tietoperustaisesta analyysi- ja seurantatyöstä. Toimikunta on asetettu valtioneuvoston asetuksella ja sen työtä ohjaavat kansainväliset normit ja sitoumukset, kuten YK:n Kestävästä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030.

Toivomme tulevan hallituksen vahvistavan Suomen globaalia vastuuta ja vaikuttavuutta sekä rakentavan jatkumoa hallituskausien tavoitteiden välille. Lähtökohtamme on säilyttää ja kehittää niitä käytäntöjä ja linjoja, joiden takana on laaja parlamentaarinen ja yhteiskunnallinen tuki. Lähestymistapa on Kestävästä kehityksen kansallisen strategian (2022–) ja vaalikaudet ylittävien selonteiden mukainen.¹ Seuraavat kappaleet kuvaavat, miten tämä lähestymistapa voidaan toteuttaa.

Hallitusohjelmaviestimme lähtevät koko hallitusohjelmaa linjaavasta kestävästä kehityksen perustasta ja keskittyvät erityisesti kehitysrahoitukseen rooliin. Korostamme viesteissämme teemoja, joihin liittyy Suomen kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten valossa erityistä velvoittavuutta, mutta myös vaikutusmahdollisuuksia. Lisäksi nostamme esille arvopohjaisia lähestymistapoja ja ajankohtaisia kysymyksiä, joita tulevalla hallituksella on edessään. Lopuksi peräänkuulutamme entistä vahvempaa ja johdonmukaisempaa poikkihallinnollista yhteistyötä globaalien tavoitteiden edistämiseksi.

¹ Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko, Agenda 2030 -selonteko sekä Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko luovat hyvän perustan ihmisoikeusperustaisen kehityspolitiikan kehittämiseksi tulevalla hallituskaudella.

Kehityspoliittinen toimikunta esittää, että hallitusohjelma (2023-2027) perustuu kestävän kehityksen Agenda 2030:n tavoitteisiin, joihin Suomi on sitoutunut.

Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyön rahoitus ovat osa kestävän kehityksen rahoitusta ja budjetointia.²

- Kestävän kehityksen budjetointia kehitetään niin, että kestävän kehityksen tavoitteet ohjaavat valtiontalouden suunnittelua.³
- Kehitysrahoitus tunnistetaan osaksi kestävän kehityksen budjetointia ja kestävän kehityksen globaalia rahoitusta. Sen ydinosa muodostaa kehitysyhteistyörahoitus, jolle Agenda 2030 asettaa tavoitetasoksi 0,7 prosenttia bruttokansantulosta.
- Kestävän kehityksen budjetoinnissa huomioidaan Suomen sitoutuminen kestävän kehityksen rahoitussuunnitelmaan (Addis Abeba Action Agenda 2015) sekä kestävän kehityksen globaaliin kumppanuuteen kumppanuustavoitteen (SDG-17) mukaisesti.

2 Perussuomalaiset eivät voi hyväksyä kehitysyhteistyömäärärahojen nostamista. Tässä taloustilanteessa kehitysyhteistyömäärärahojen nostaminen 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta ei ole perussuomalaisten mielestä mahdollista. Kehitysyhteistyön määrärahojen nostaminen 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta tarkoittaisi nykytilanteessa kestämätöntä lisäystä valtion kuluihin ja vaatisi lisää velanottoa. Perussuomalaisten mielestä kehitysavun maksaminen tulisi tulevaisuudessa olla veronmaksajille vapaaehtoista ja/tai tapahtua vain budjetin ylijäämästä.

3 <https://vm.fi/-/suomi-toimii-edellakavijana-kestavan-kehityksen-budjetoinnissa>.

Kehitysyhteistyörahoituksella ja kumppanuuksilla toteutetaan arvopohjaista kehityspolitiikkaa ja lisätään vakautta osana Suomen ulkosuhteita

- Kehityspolitiikka on keskeinen osa Suomen arvo- ja ihmisoikeusperustaista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Kehityspolitiikan läpileikkaavat tavoitteet (sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus painottaen vammaisten henkilöiden oikeuksia, ilmastokestävyys, vähäpäästöinen kehitys sekä ympäristön suojele painottaen luonnon monimuotoisuuden turvaamista) tukevat arvo- ja ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan edistämistä.
- Rahoitus ja muu Suomen työ kohdennetaan jatkossakin ensisijaisesti parlamentaarisesti määriteltyihin kehityspolitiikan ylivaalikautisiin painopisteisiin, jotka ovat naisten ja tyttöjen oikeudet, koulutus, kestävä talous ja ihmisarvoinen työ, rauhanomaiset, demokraattiset yhteiskunnat sekä ilmastonmuutos (hillintä ja sopeutuminen), luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarojen (ml. vesi ja metsät) kestävä hallinta ja käyttö. Globaali ruokakriisi korostaa entisestään ruokaturvatyön merkitystä.
- Lisäksi varmistetaan, että kehitysrahoituksesta katettava puolueeton, tasapuolinen ja riippumaton humanitaarinen apu on riittävällä tasolla, jotta sillä voidaan vastata ennätyskorkeisiin humanitaarisiin tarpeisiin.
- Suomen tuki Ukrainalle on noussut merkittävään rooliin kehitysrahoituksessa. Sekä tämän tuen että pitkäjänteisen kehitysyhteistyön johdonmukainen jatkuminen edellyttävät kehitysrahoitustason vakautta osana Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja globaalia vaikuttamista.⁴
- Arvopohjaisena vaikuttajana Suomi jatkaa dialogia ja yhteistyösuhteita Afrikan yhteistyömaissa korostaen YK:n ja Afrikan unionin peruskirjojen hyökkäämättömyys-periaatetta sekä omaa historiallista kokemustaan.⁵

Kehitysrahoituksella Suomi huolehtii vastuullisesti Pariisin ilmastopöytäkirjan ja YK:n biodiversiteettisopimuksen velvoitteista

- Suomen kansainvälinen ilmatorahaus tarvitsee viipymättä selkeät tavoitteet ja toimenpanosuunnitelman. Lisäksi kansainvälinen ilmatorahaus kytketään selvemmin osaksi kansallista ilmastopolitiikkaamme ja ilmastodiplomatiaa, jotta ne muodostaisivat entistä yhtenäisemmän kokonaisuuden.

4 EK esittää, että Ukrainan tukeminen ja tulevan jälleenrakentamisen rahoituksen suunnittelu asetetaan Suomen yhdeksi kärkiprioriteetiksi. Samalla on tarpeen toteuttaa nopeassa aikataulussa lainsäädäntömuutokset, joilla kehitysrahoitusinstrumentteja kyetään kehittämään verokimmaiten tasoa vastaaviksi.

5 Perussuomalaiset eivät kannata kehitysyhteistyörahoituksen myöntöä valtioille, jotka tukevat hyökkäyssotaa Ukrainassa käyvästä Venäjästä.

- Ilmastorahoitusta kasvatetaan vastaamaan kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa asetettuja ilmastotavoitteita. Erityistä huomioita kiinnitetään ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja vahinkojen ja menetysten välttämiseen, minimoimiseen ja korvaamiseen. Ilmastomuutoksen hillinnän tukemista jatketaan vähintäänkin nykyisellä tasolla.
- Maantieteellisesti painotetaan ilmastomuutoksen seurauksista eniten kärsiviä ja köyhimpiä maita. Lisäksi varmistetaan, että ilmastorahoitusta on saatavilla paikallistasolla. Erityistä huomiota kiinnitetään pienviljelijöiden asemaan sekä alkupe-
räiskansojen ja paikallisyhteisöjen oikeuksien toteutumiseen. Metsien suojelulla ja kestäväällä käytöllä luodaan elinkeinoja ja arvoketjuja, jotka parantavat paikallisyhteisöjen mahdollisuuksia selvitä ilmastomuutoksen tuomista haasteista.
- Luonnon monimuotoisuuden osalta kehitysrahoitusosuutta kasvatetaan ja suunnataan luontoposiivisiin toimiin YK:n biodiversiteettisopimuksen uusien tavoitteiden mukaisesti, sekä rahoitetaan ilmastomuutoksen hillintää ja luontokadon torjuntaa luontopohjaisten ratkaisujen kautta.
- Muiden kansainvälisten ympäristösopimusten (otsoni-, kemikaali- ja jätesopimukset sekä uusi aavan meren sopimus ja tuleva muovisopimus) rahoitusvelvoitteiden lisäksi tuetaan kehitysmaita myös sopimusten toimeenpanossa.

Kehitysyhteistyörahoituksen määrällä ja muodolla on väliä

- Suomen kansainvälisiin sitoumuksiin ja pitkän aikavälin kansallisiin intresseihin perustuvat toimet tarvitsevat toteutuakseen riittävää ja pitkäjänteistä rahoitusta. Siksi Suomella tulee olla hallituskaudet ylittävä kehitysyhteistyön rahoitustiekartta, joka ohjaa Suomea 0,7 prosentin BKTL-osuuden (2030) polulla.
- Myös laajempi Kestävän kehityksen rahoituslinjauksen (2022) kokonaisuus on viimeisteltävä ja toimeenpantava viipymättä. On tärkeää, että julkinen ja yksityinen rahoitus (ml. kestävän kehityksen mukaiset investoinnit) täydentävät toisiaan nykyistä vahvemmin.
- Uskottava kehitysyhteistyörahoitus tukee Suomen kaupallisten suhteiden edistämistä ja ulkopoliittista vaikuttamista kumppanimaissa ja kansainvälisesti (ml. mahdollinen YK:n turvaneuvostokampanja). Pitkäjänteinen kahdenvälinen yhteistyö kumppanimaiden kanssa on tuottanut merkittäviä tuloksia, joissa Suomen kädenjälki näkyy konkreettisella tavalla sekä kansallisesti että paikallisesti. Suomen painoarvo ja vaikuttavuus eri YK-prosesseissa on riippuvainen myös annetun rahoituksen, erityisesti yleisrahoituksen määrästä.
- Päätettäessä kehitysrahoituksen määrästä on huomattava, etteivät lahjamuotoinen kehitysyhteistyörahoitus ja kehityspoliittiset lainat ja –sijoitukset korvaa toinen

toisiaan. Kehitysrahoituksen eri muodot soveltuvat eri tavoin asetettuihin tavoitteisiin sekä erilaisiin toimintaympäristöihin.

- Lahjumuotoinen varsinainen kehitysyhteistyö muodostaa tarkimmin suunnitellun ja seuratun rahoituksen ytimen. Valtaosa kehityspolitiikan arvopohjaisista tavoitteista (esim. tasa-arvo- ja ihmisoikeustyö, tuki peruskoulutukselle sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien edistäminen) toteutetaan lahjumuotoisella kehitysyhteistyörahoituksella. Myös monenkeskinen yhteistyö, kansalaisjärjestötyö, maa- ja aluekohtainen yhteistyö sekä humanitaarinen apu toimivat sillä. Lisäksi valtaosa hauraita maita tukevista toimista rahoitetaan lahjumuotoisella rahoituksella.
- Lahjumuotoisen kehitysyhteistyön vähentäminen heikentäisi Suomen vaikuttamismahdollisuuksia globaaliin demokratia- ja ihmisoikeuskehitykseen sekä humanitaarisissa kriiseissä. Siirto lahjumuotoisesta varsinaisesta kehitysyhteistyöstä finanssisijoituksiin vähentää tukea edellä mainituilta tavoitteilta ja toimijoilta.
- Kehityspoliittisilla lainoilla ja investoinneilla on erityinen rooli kehittyvien maiden talouden ja työllisyyden tukemisessa sekä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Siksi ne ovat tärkeä osa Suomen kehityspolitiikan välineistöä ja niiden rahoitustaso tulee säilyttää vähintäänkin nykyisellä tasolla.⁶
- Lainat ja investoinnit toimivat pääsääntöisesti niissä toimintaympäristöissä, joista odotus sijoitusten palaumasta on realistinen. Näitä instrumentteja tulee kehittää ja pyrkiä entistä suunnitelmallisemmin siihen, että kehitysrahoituksen eri muodot täydentävät toisiaan. Finanssisijoituksia tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää entistä vahvemmin myös vähiten kehittyneissä maissa sekä kohdentaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tukemiseen.
- Laina- tai oman pääoman muotoinen rahoitus paikkaa markkinapuutteita ja moninkertaistaa kehityksen resurssit mahdollistamalla yksityisen rahoituksen osallistumisen investointihankkeisiin. Näin voidaan kasvattaa kehitysvaikutuksia ja auttaa hallitsemaan kehitysyhteistyön kokonaiskustannuksia.
- Investointeja edistävällä kehitysrahoituksella on merkittävä rooli vähennettäessä kohdemaiden hiilijalanjälkeä. Suomalaisen osaamisen hyödyntäminen osana tätä edesauttaa tavoitetta tuhlata Suomen hiilikädenjälki vuoteen 2030 mennessä.
- Kehityspoliittisten lainojen ja sijoitusten sekä Suomen viennin ja kansainvälisen yhteistyön avainsektorien (kuten uusiutuva energia) synergioita hyödynnetään vaikuttavuuden lisäämiseksi. Erityisesti elinkeinoelämä painottaa suomalaisen osaamisen (ml. yritykset, kansalaisjärjestöt, tutkimussektori) ja intressien huomioimista kehitysrahoituksessa ja eritoten Ukrainan jälleenrakennusrahoituksen yhteydessä.

6 Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) esittää investointeja edistävän ja itsekannattavan laina- tai oman pääoman muotoisen rahoituksen painoarvon lisäämistä osana Suomen kehitysrahoituskokonaisuutta. Lahja- ja sijoitusmuotoinen kehitysrahoitus täydentävät monin tavoin toisiaan ja niillä kyetään ratkomaan osittain samoja haasteita. Investointeja edistävä sijoitusmuotoinen kehitysrahoitus mm. luo kohdemaihin uusia työpaikkoja, vähentää köyhyyttä, hidastaa ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä parantaa naisten ja tyttöjen asemaa. Suomen lyhyen ja pitkän aikavälin kehitysyhteistyötavoitteiden tulisi kustannusten bruttokansantuoteosuuden ohella perustua kokonaiskehitysvaikutuksiin kohdistuvaan arviointiin.

Ihmisoikeudet, sukupuolten tasa-arvo ja demokratia politiikan ytimeen, eikä ketään jätetä

- Suomi jatkaa ihmisoikeusperustaisen, köyhyyttä ja eriarvoisuuksia vähentävän lähestymistavan vahvistamista ja pitkäjänteistä kehittämistä kehityspolitiikan ja -yhteistyön toimeenpanossa sekä ulkosuhteissa. Lähestymistavan vahvistaminen monenkeskisten pääkumppaneidensa toiminnassa ja laina- ja sijoitusmuotoisessa yhteistyössä nousee keskeiseksi. Suomen tulee määrätietoisesti nostaa kunnianhimon tasoaan ja tukea kehitysyhteistyövaroin yhä vahvemmin toimia ja toimijoita, jotka edistävät ihmisoikeuksia tai tarttuvat ihmisoikeushaasteisiin.
- 85 prosenttia kaikista rahoitetuista toiminnoista edistää sukupuolten tasa-arvoa EU-tavoitteen mukaisesti. Tavoite saavutetaan kehittämällä sukupuolten tasa-arvoa lisäävien toimien laatua ja määrää sekä varmistamalla tilastoinnin oikeellisuus. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä naisjärjestöjen ja liikkeiden sekä moninaisten ja haavoittuvimmissa asemassa olevien naisten tukemiseen kumppanimaisissa. Tämän lisäksi tasa-arvonäkökulma valtavirtaistetaan eli huomioidaan kaikessa kehitysyhteistyössä.
- Laadukas ja laaja-alainen koulutus on kehityksen, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden avaintekijä. Vahvistetaan laadukkaan koulutuksen asemaa Suomen kehityspolitiikan painopisteenä. Samalla panostetaan kriisikoulutuksen tukeen osana Suomen humanitaarisen avun politiikkaa.
- Vammaisten henkilöiden huomioimisessa on edelleen parannettavaa ja Suomen tulee kiinnittää erityistä huomiota vammaisten ihmisten osallistamiseen ulkopolitiikan eri tasoilla.
- Suomi toimii aktiivisesti Euroopan Unionissa vahvistaen sen sitoutumista demokratian ja ihmisoikeuksien edistämiseen kaikissa unionin sisäisissä ja ulkoisissa suhteissa. Vakaa ja kestävä oikeusvaltio turvaa myös kestävä kehityksen ja ihmisoikeuksien toteutumisen, laillisuusperiaatteen noudattamisen ja hallinnon läpinäkyvyyden.
- Demokratia ja demokraattisen kehityksen tukeminen säilyvät Suomen ulko- ja kehityspolitiikan pitkäaikaisena painopisteenä.
 - Demokratiaa vahvistaakseen Suomi toimii entistä näkyvämmiin monimuotoisen ja vahvan kansalaisyhteiskunnan edistäjänä kansallisesti ja globaalisti. Suomi päivittää kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen.
 - Suomi tukee kansainvälisesti monipuoluepohjalta puolueita ja parlamenteja siten, että päätöksenteossa aliedustettujen ryhmien poliittinen osallistuminen vahvistuu.

- Suomi edistää paikallisen kansalaisyhteiskunnan ja vapaaehtoisten aktiivista roolia ja osallisuutta sekä paikallistoimijoiden keskinäistä yhteistyötä. Paikallistasolla vahva yhteisön sisäinen ja viranomaisiin kohdistuva luottamus on avaintekijä onnistuneelle toiminnalle myös kriisitilanteissa, kuten pandemia osoitti.
- Kansalaisjärjestöjen tekemä yhteistyö kohdentuu usein muita apumuotoja paremmin kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville ihmisille ja hauraille alueille. Se on myös riippumattomien arvioiden valossa laadukasta. Järjestöillä on usein merkittävää kehityspoliittista osaamista sekä tuntemusta paikallisista toimintaympäristöistä. Ne voivat toimia myös keskeisinä yhteistyökumppaneina muiden sektoreiden toimijoille. Suuret kansainväliset toimijat, kuten YK-järjestöt, myös toimeenpanevat merkittävän osan omaa toimintaansa kansalaisjärjestöjen kautta. Lisäksi järjestöt luovat yhteyksiä suomalaisten ja kehittyvissä maissa elävien ihmisten välille. Siksi kansalaisjärjestöjen rahoituksen vahvistaminen on perusteltua.

Humanitaarinen apu on riippumatonta, puolueetonta ja tarveperustaista

- Suomen rahoittama humanitaarinen apu perustuu jatkossakin kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen, ihmisoikeus- ja pakolaissopimuksiin sekä YK:n vahvistamiin periaatteisiin. Humanitaarista apua ei sidota ulkopoliittisiin tavoitteisiin.
- Suomi jatkaa aktiivista kansainvälisen humanitaarisen politiikan vaikuttajaroolia, erityisesti naisten ja vammaisten ihmisten osallistamisen ja huomioimisen puolesta kriisitilanteissa. Toimia naisiin kohdistuvan sukupuolittuneen väkivallan vastustamiseksi ja suojelun puolesta vahvistetaan. Suomi tukee kansainvälisen avustustoiminnan uudistumista tehokkaammaksi ja tuloksellisemmaksi edistämällä maiden ja yhteisöjen kapasiteettia varautua, selvitä ja toipua kriiseistä, paikallistoimijoiden aktiivisen roolin ja valmiuden vahvistamista avustustyössä sekä ennakoivan humanitaarisen toiminnan ottamista nykyistä laajemmin käyttöön.
- Rahoitusinstrumenttien tulee mahdollistaa nopea ja sujuva päätöksenteko sekä siirtyminen kehitysyhteistyöstä katastrofiapuun ja takaisin. Pitkittyneitä kriisejä tulee olla mahdollista tukea yhä enemmän monivuotisin ohjelmin.
- On huomioitava, että ilmastonmuutoksen hillintään ja luontokadon torjuntaan myönnetty rahoitus on avainasemassa etenkin luonnonkatastrofeihin tai ruokaturvattuuteen liittyvien humanitaaristen kriisien ennaltaehkäisyssä.

On kaukonäköistä korostaa hauraita maita ja alueita Suomen kehityspolitiikan kartalla

- Maailmanpankin arvion mukaan noin 75 prosenttia maailman köyhimmistä elää haurailta alueilla epävakaisissa olosuhteissa vuoteen 2030 mennessä. Tämän tulee näkyä myös Suomen kehitysrahoituksen kohdentumisessa, kehitysyhteistyön välineissä ja toiminta- ja vaikuttamistavoissa.
- Pitkittyneet ja monisyiset kriisit haastavat ihmisten, yhteisöjen ja yhteiskuntien toimintakykyä erityisesti hauraisissa maissa ja alueilla. Siksi myös kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön on pystyttävä vastaamaan entistä ennakoivammin, koordinoitummin ja kokonaisvaltaisemmin kriisien keskellä elävien ihmisten tarpeisiin. Hauraiden maiden ja alueiden kehitys edellyttää aseellisten konfliktien poissaoloa, hallinnon kehittämistä ja yhteiskunnallisen luottamuksen vahvistamista.
 - Suomen tulee jatkaa niin kutsuttua kolmoisneksus-toimintamallia, jolla pyritään vahvistamaan kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön välisten yhdyskohtien ja yhteistyön johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä. Tavoitteena on edistää eri toimintojen ja toimijoiden välisiä positiivisia kytköksiä ja muodostaa eri toimijoiden kesken näkymä kollektiivisista tuloksista, joita kohti kaikki työskentelevät oman toimintansa kautta.
 - Suomi tukee ja edistää paikallisten toimijoiden keskeistä roolia (huomioiden naiset ja nuoret) sekä kykyä ja mahdollisuutta toimia joustavasti muuttuvassa kontekstissa.
- Suomella on vahva kansainvälinen maine rauhanvälittäjänä. Nato-Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ydinkysymys on taata rauhantyön jatkuminen ja sen keskeinen rooli. Rauhanvälityksen ja rauhantyön ensisijaisuus kirjataan selkeästi tulevaan hallitusohjelmaan ja seuraavan hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon. Suomi on sitoutunut tukemaan YK:n Naiset, rauha ja turvallisuus- sekä Nuoret, rauha ja turvallisuus - päätöslauselmia ja on laatinut näihin toimintasuunnitelmat, joita jatketaan hallituskausien yli. Myös uskonnollisten yhteisöjen rooli on keskeinen.
- YK on maailmanlaajuisesti merkittävin humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan toimija. YK-järjestöllä on laaja osaaminen ja läsnäolo esimerkiksi kriisi- ja katastrofitilanteissa. YK:ssa yhdistyy kestävän kehityksen, demokratian ja oikeusvaltiotyön, rauhanrakentamisen ja poliittisen dialogin osaaminen ja monenkeskisen yhteisön vaikuttavuus kaikissa 162 valtiossa ja erityisesti hauraisissa maissa. Suomella on hyvä maine YK:ssa luotettavana ja pitkäjänteisenä toimijana. Suomi panostaa entistä enemmän monenkeskiseen yhteistyöhön YK:n kautta.
- Kehitysrahoitusta ohjataan 0,2 prosentin BKTL-osuuden verran vähiten kehittyneille maille YK:n kestävän kehityksen tavoitteen SDG-17:n mukaisesti.

Suomen on jatkettava entistä johdonmukaisemmin kestävän kehityksen globaalina kumppanina yli hallintorajojen

- Kestävän kehityksen globaalina kumppanina Suomi tukee kehittyvien maiden omien kansallisten julkisten resurssien hyödyntämistä (ml. verojärjestelmien kehittäminen) ja tukee maiden kestävää kehitystä kaupan, tieteen, koulutuksen, tutkimusyhteistyön, innovaatioiden ja oikeudenmukaisen vihreän siirtymän keinoin. Lisäksi Suomi huomio kehittyvien maiden velkakysymykset ja on mukana luomassa globaalia hyvinvointitaloutta ja talouden kestävyttä.
- Suomi painottaa politiikkajohdonmukaisuuden merkitystä Agenda 2030 -tavoitteiden saavuttamisessa EU:ssa, kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja YK:ssa ja vaikuttaa siten kehittyvien maiden edellytyksiin saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet. Erityisen tärkeää on varmistaa EU:n Global Gateway -aloitteeseen kirjattujen tavoitteiden toimeenpano kestävyysmurrosta ja ihmisoikeuksia edistäen.
- Suomi panostaa erityisesti tekijöihin, jotka kansainvälisen kestävän kehityksen asiantuntijajaryhmän mukaan vaarantavat kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen. Näitä ovat eriarvoisuuden lisääntyminen, ilmastonmuutoksen ja luontokadon eteneminen sekä jäteongelman kasvu.
- Temaattinen diplomatia lisää keinoja kansainväliseen vaikuttamiseen, varsinkin poikihallinnollisesti toimien. Tästä esimerkkinä Suomen harjoittama vesi- ja koulutusdiplomatia. Kansalaisyhteiskuntasuurlähettilään nimeämistä harkitaan.
- Ruokaturva ja ruokajärjestelmän tulevaisuus ovat ihmiskunnan avainkysymyksiä. Globaalina kumppanina Suomi profiloituu ruokaturvadiplomaattina ja korostaa ruokaturvaan liittyvien teemojen kytköksiä sekä uusia kestävän kehityksen mukaisia lähestymistapoja ruokajärjestelmän ja ruokaturvan vahvistamiseksi globaalisti. Vesi on tässä yhteydessä kriittinen tekijä.
- Suomi profiloituu kansainvälisesti sukupuolten tasa-arvon edistäjänä kaikissa toimis- saan koko ulkosuhdekentän laajuudelta (englanniksi voidaan käyttää termiä "Feminist Foreign Policy"). Laaditaan tasa-arvostrategia, joka sisältää tasa-arvoa koskevat tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet koko ulkosuhteiden alalle. Suomi toimii vastavoimana voimistuville tasa-arvoa vastustaville liikkeille, jotka pyrkivät rajoittamaan naisten ja tyttöjen sekä vähemmistöjen oikeuksia, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja- oikeuksia.⁷ Naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan ja verkkoväkivallan sekä seksuaalisen ahdistelun ja häirinnän ehkäiseminen on keskeistä.
- Teknologian ja innovaatioiden tasa-arvovaikutukset ovat yhä keskeisempiä globaalina tasa-arvokehityksen kannalta. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäjänä

7 Ihmisoikeusasiain neuvottelukunta on ehdottanut feministisen ulkopoliittikan käyttöönottamista tasa-arvotyön systematisoimiseksi ja tavoitteellisuuden vahvistamiseksi. KPT:n suositus on tämän ehdotuksen mukainen.

sekä digitalisten ratkaisujen kärkimaana Suomella on ainutlaatuinen mahdollisuus nostaa keskiöön arvopohjainen ja ihmisoikeudet huomioiva digitalisaation ja uusien teknologioiden hyödyntämisen. Tämä tulee näkyä vahvasti tulevassa digitalisaatiostrategiassa.

- Naisihmisoikeuspuolustajien tukeminen digitalisoituvassa maailmassa yhdistää kolme Suomelle keskeistä teemaa: naisten ja tyttöjen oikeudet, kansalaisyhteiskunnan tukemisen ja digitalisaation. Innovatiivinen lähestymistapa vahvistaisi tuoreella ja globaalisti tarkoituksenmukaisella tavalla Suomi-kuvaa ja vahvuuksia. Erityisen tärkeä on viedä tätä lähestymistapaa eteenpäin osana Euroopan unionin Global Gateway -hanketta.
- Suomalaisilla korkeakouluilla on merkittävä rooli kehityspolitiikassa ja -yhteistyössä vastuullisen ja vastavuoroisen korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyön kautta. Tiedeyhteisö vahvistaa suomalaisen kehitysyhteistyön arviointiperustaista kehittämistä tarjoamalla akateemista asiantuntijuutta kehitysyhteistyön tavoitteiden ja tulosten mittauksen, seurannan ja analyysin käyttöön.

Lisätietoja:

Kehityspoliittisen toimikunnan pääsihteeri Marikki Karhu
marikki.karhu@formin.fi
+ 358 50 525 8649
www.kehityspoliittinentoimikunta.fi